

Programma van Toetsing en Afsluiting

Havo 5

2017 – 2018

Diamant 9
3641 XR MIJDRECHT
Telefoon: 0297 283459
Telefax : 0297 283350
E-mail: info@hetvlc.nl
website: www.veenlandencollege.nl
Rector: Dhr. drs. Henk Ligthart
Teamleider Havo bovenbouw: Dhr. Mark Huisman

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Belangrijke regels	3
Planning 2017-2018	4
Rooster Centraal Examen	5
Korte toelichting	5
Wanneer ben je geslaagd?	6
Vakken van het schoolexamen	7
Rekentoets	33
Regeling schoolexamen havo	35
1. Commissies.....	35
2. Algemene Zaken	35
3. Mondelinge toetsen, practica, werkstukken en verslagen	36
4. Beoordeling / rapportering.....	36
6. Absentie.....	37
7. Inleveren van werkstukken, boekverslagen, poëzieverslagen, literatuurlijsten, practicumverslagen	37
8. Herkansing	37

Inleiding

In dit boekje staat het deel van het programma van toetsing en afsluiting (PTA) dat betrekking heeft op klas 4 en 5 van de havo. In het programma van toetsing en afsluiting kun je vinden welke toetsen deel uitmaken van het schoolexamen (SE) van de verschillende vakken. Het schoolexamen en het centraal examen (CE) vormen samen het eindexamen.

De berekening van het cijfer die je bij elk vak vindt is het schoolexamencijfer (SE). Dit is het cijfer dat gebruikt wordt om je eindexamencijfer te berekenen. Je schoolexamencijfer telt voor 50% mee. De andere 50% is het centraal examen in mei. Het vak maatschappijleer en je profielwerkstuk tellen beiden voor 50% mee in het combinatiecijfer. Je combinatiecijfer is een volwaardig cijfer in de zak/slaagregeling.

Belangrijke regels

- Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een toets voor het SE af te leggen, dan moet dit telefonisch met opgave van redenen door een van de ouder(s)/verzorger(s) voor de aanvang van de toets gemeld worden aan de teamleider.
- Een toets die ingehaald moet worden geldt als een herkansing (in uitzonderingsgevallen kan hier door de examencommissie van afgeweken worden).
- Een ingehaalde toets kan niet herkanst worden.

- Tijdens een schoolexamen zijn er geen jassen en tassen in het lokaal en in de gang.
- Bij schoolexamens die twee lesuren of langer duren geldt dat leerlingen pas na het eerste lesuur mogen vertrekken.
- Tot 30 minuten na aanvang van de toets mag je nog deelnemen.
- Een leerling is zelf verantwoordelijk voor de toegestane hulpmiddelen. Zorg dus ook dat je rekenmachine tijdig uit de examenstand is.

- Het is niet toegestaan om een smartphone of smartwearables mee te nemen tijdens een schoolexamen. Heb je dit bij je, dan wordt dat direct als fraude aangemerkt.

Om de organisatie, administratie en regelgeving goed te laten verlopen zijn er drie functionarissen aangesteld. Voor vragen of opmerkingen over vakken, je vakkenpakket of de studielast kun je bij hen terecht.

Dhr. Ton Kok	examensecretaris
Dhr. Remco Tieman	cijfercoördinator
Mw. Renske Fengler	decaan

Planning 2017-2018

sw	datum	wk	MAANDAG	DINSDAG	WOENSDAG	DONDERDAG	VRIJDAG
0	14-8	33					
1	21-8	34		introdag			
2	28-8	35					
3	4-9	36					
4	11-9	37					
5	18-9	38					
6	25-9	39					
7	2-10	40					
8	9-10	41	SE I	SE I	SE I	SE I	SE I
9	16-10	42	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie	herfstvakantie
10	23-10	43			Ne discussie	Ne discussie	Ne discussie
11	30-10	44					
12	6-11	45	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen	Buitenlandreizen
13	13-11	46					
14	20-11	47			HER SE I		
15	27-11	48					
16	4-12	49					
17	11-12	50					
18	18-12	51					
P19	25-12	52	1e kerstdag	2e kerstdag	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie
20	1-1	1	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie	kerstvakantie
21	8-1	2					
22	15-1	3	SE II	SE II	SE II	SE II /rekentoets	SE II
23	22-1	4	LT Fa	LT Du	LT En		
24	29-1	5					
25	5-2	6					
26	12-2	7					HER SE II
27	19-2	8					
28	26-2	9	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie	voorjaarsvakantie
29	5-3	10					
30	12-3	11				rekentoets	
31	19-3	12					
32	26-3	13	SE III	SE III	SE III	SE III	Goede Vrijdag
33	2-4	14	2e Paasdag	SE III	SE III	SE III	
34	9-4	15					
35	16-4	16			HER SE III		
36	23-4	17					koningsdag
37	30-4	18	meivakantie	meivakantie	meivakantie	meivakantie	meivakantie
38	7-5	19	meivakantie	meivakantie	meivakantie	Hemelvaartsdag	meivakantie
39	14-5	20	CE I	CE I	CE I	CE I	CE I
40	21-5	21	2e pinksterdag	CE I	CE I	CE I	CE I
41	28-5	22	CE I		rekentoets		
42	4-6	23					
43	11-6	24			Uitslag CE I		
44	18-6	25	CE II	CE II	CE II	CE II	
45	25-6	26					Uitslag CE II
46	2-7	27					
47	9-7	28					
48	16-7	29	zomervakantie	zomervakantie	zomervakantie	zomervakantie	zomervakantie

Rooster Centraal Examen

Maandag 14 mei	13.30 – 16.30 uur	natuurkunde
Dinsdag 15 mei	9.00 – 12.00 uur 13.30 – 16.00 uur	geschiedenis Engels
Woensdag 16 mei	13.30 – 16.00 uur	tekenen
Donderdag 17 mei	13.30 – 16.30 uur	Nederlands
Vrijdag 18 mei	9.00 – 11.30 uur 13.30 – 16.30 uur	Duits economie
Dinsdag 22 mei	9.00 – 12.00 uur 13.30 – 16.00 uur	aardrijkskunde Frans
Woensdag 23 mei	13.30 – 16.30 uur	m&o
Donderdag 24 mei	13.30 – 16.30 uur	wiskunde A en B
Vrijdag 25 mei	9.00 – 12.00 uur 13.30 – 16.30 uur	maatschappijwetenschappen scheikunde
Maandag 28 mei	13.30 – 16.30 uur	biologie

Korte toelichting

Toetsen in de toetsweek

SE I (9 oktober – 13 oktober)

AK-T5; BI-T5; DU-T1; EC-T5; EN-T1; FA-T1; GS-T5; MAW-T3; M&O-T5; NA-T5;
NE-T2; SK-T5; TE-T5; WA-T6; WB-T5

SE II (15 januari – 19 januari; Kijk-luistertoetsen 22 januari – 24 januari)

AK-T6; BI-T6; BI-P2; DU-T2; DU-T3; EC-T6; EN-T2; EN-T3; FA-T2; FA-T3; GS-T6;
ML-T3; MAW-T4; M&O-T6; NA-T6; NE-T5; SK-T6; SK-P3; TE-T6; WA-T7; WB-T6

SE III (26 maart – 5 april)

AK-T7; BI-T7; DU-T4; EC-T7; EN-T4; FA-T4; GS-T7; ML-T4; MAW-T5; M&O-T7;
NA-T7; NE-T6; NE-T7; SK-T7; TE-T7; WA-T8; WB-T9

Toetsvormen

S = schriftelijk

M = mondeling, presentatie,

P = praktisch

V = verslag, portfolio, artikel,

L = laptop

Wanneer ben je geslaagd?

Je moet aan 5 eisen voldoen.

1. Centraal examen:
Als het cijfer van alle vakken gemiddeld 5,5 of hoger is.
2. Kernvakken:
 - Hooguit 1 keer een 5 als eindcijfer.
 - Voor overige kernvakken moet je een 6 of hoger halen.

Kernvakken zijn: Nederlands, Engels en wiskunde.

Als je bij het profiel C&M geen wiskunde hebt, dan gelden alleen Nederlands en Engels.

3. Alle vakken:
 - Al je eindcijfers zijn 6 of hoger
 - Je 1 keer een 5 hebt en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger.
 - Je 1 keer een 4 hebt en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger. En het gemiddelde van je eindcijfers is een 6,0.
 - Je 2 keer een 5 hebt en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger. En het gemiddelde van je eindcijfers is een 6,0.
 - Je 1 keer een 5 en 1 keer een 4 hebt en alle andere eindcijfers zijn 6 of hoger. En het gemiddelde van je eindcijfers is een 6,0.
 - Er geen eindcijfer van een 3 of lager is.

Het combinatiecijfer tel mee in deze regeling. Het PWS en maatschappijleer mogen geen 3 of lager zijn.

4. CKV en LO:
De vakken CKV en LO moeten voldoende of goed zijn.
5. De rekentoets:
Je hebt de rekentoets gemaakt. Het cijfer telt nog niet mee in de zak/slaagregeling.

Het kan wel zo zijn dat vervolgoopleidingen naar de rekentoets kijken voor toelating. Informeer tijdig.

Vakken van het schoolexamen

Afdeling: Havo 5
 Vak: Aardrijkskunde
 Studieboek: De Geo / Bosatlas 55^e editie

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	Gebieden Arm en Rijk H3 Tsjechië en Egypte H4 Groot Britannië en India Indonesië H1 Geografie van Indonesië H2 Bevolking H3 Relaties	8	16,7	S	90	Ja	B, D
T6	SE2	Aarde Systeem Aarde H1 Ons eiland in de ruimte H2 Afbraak en opbouw van het landschap H3 Klimaat en landschapszones H4 Natuurgeweld in de VS	8	16,7	S	90	Ja	C
T7	SE3	Leefomgeving Wonen in Nederland H1 Nederland rivierenland H2 Ruimte voor water H3 De wereld vd stad H4 Een leefbare stad	8	16,7	S	90	Ja	E

P3	Wk 10	Aardrijkskunde-Olympiade	2	4,2	S	120	Nee	A, B, C, D, E
P4	Wk 14	Verslag en deelname aan excursie Ruimte voor Rivier	6	12,5	V		Nee	A, E

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Wereld Arm en Rijk	3	6,3
T2	Wereld Overleven in Europa	3	6,3
T3	Gebieden Indonesië	3	6,3
T4	Wereld Arm en Rijk Gebieden Indonesië	3	6,3

P1	Overleven in Europa	2	4,2
P2	Tropenmuseum en Dappermarkt	2	4,2

Bijzonderheden
In week 14 op 6 april 2018 is de excursie Ruimte voor de Rivier samen met VWO5. CSE   Arm en Rijk hoofdstuk 3,4* Systeem Aarde hoofdstuk 1, 2, 3 Indonesië hoofdstuk 1, 2, 3* Leefomgeving hoofdstuk 1, 2, 3, 4 Vaardigheden en Werkwijzen *Van deze boeken worden de samenvattingen en/of kopieën uitgereikt in de les.

Berekening cijfer
$T = (3T1 + 3T2 + 3T3 + 3T4 + 8T5 + 8T6 + 8T7) / 36$ $P = (2P1 + 2P2 + 2P3 + 6P4) / 12$ $SE = (3T + P) / 4$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Biologie
 Studieboek: 10voorBiologie (Digitaal)

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkensbaar	Domein
T5	SE1	Theorie 41: Ecologie Theorie 42: Mens en Milieu	2	16	S	90	Ja	B8, B8.2 C3, D4, D4.2
T6	SE2	Theorie 43: Biodiversiteit Theorie 44: Planten	2	16	S	90	Ja	B2.2, C2, E2, F2, F3
T7	SE3	Theorie 30: Erfelijkheid en DNA Theorie 33: Voortplanting en ontwikkeling bij de mens Theorie 38: Hormoonstelsel	2	16	S	90	Ja	B1, B4.1, B4.2 C1.1, C2, D1, D3 E1, E2, E3, E4.1, F1

P2	SE2	Praktisch Schoolexamen	2	13,3	S	180	Nee	A3, A5, A8, A10

H2	1-4	Portfolio			V		Ja	

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Theorie 28: Cellen Theorie 30: Erfelijkheid en DNA Theorie 33: Voortplanting en ontwikkeling bij de mens	1	8
T2	Theorie 31: Zenuwstelsel en spieren Theorie 32: Zintuigen Theorie 34: Gedrag Theorie 38: Hormoonstelsel	1	8
T3	Theorie 35: Stofwisseling Theorie 36: Voeding en vertering Theorie 37: Lever en nieren	1	8
T4	Theorie 29: Bescherming door huid en afweer Theorie 39: Ademhaling Theorie 40: Hart en bloedsomloop	1	8

P1	Praktisch Schoolexamen	1	6,7

H1	Portfolio		

Berekening cijfer
$T = (T1 + T2 + T3 + T4 + 2T5 + 2T6 + 2T7) / 10$ $P = (P1 + 2P2) / 3$ $SE = (4T + P) / 5$

Afdeling: Havo 5
 Vak: CKV
 Studieboek: Palet en stencils

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
H1	Wk 40	Pitch eindproject			P		Nee	B, C, D
H2	Wk 43	Culturele activiteit 4 theaterkeuze			V		Ja	A, B, C, D
H3	Wk 49	Culturele activiteit 5/6 Excursie Rotterdam			Film		Nee	A, B, C, D
H4	Wk 15/16	Eindproject presentaties			P/V		Nee	A, B, C, D
H5	Wk 17	Inleveren reflectie			V		Nee	D

Bijzonderheden
Het complete kunstdossier bevat: ▪ kunsta autobiografie ▪ tussenbalans ▪ eindbalans ▪ verslag van 6 culturele activiteiten uit verschillende disciplines: 1x film 1x toneel Alles met toegangsbewijs! 1x musical/opera/cabaret 1x dans/ballet/concert 1x beeldende kunst (met school) 1x architectuur en vormgeving (met school) ▪ lesopdrachten + filmscript / storyboard + fotoverhaal + beschrijving eindopdracht EINDBEOORDELING SE: voldoende / goed   Het geheel wordt beoordeeld met onvoldoende, voldoende of goed. Bij beoordeling voldoende of goed heeft de leerling het vak CKV naar behoren afgesloten.   - De voorstellingen moeten door professionals worden uitgevoerd. - SLU per culturele activiteit: ca. acht uur, inclusief reistijd, voorbereiding, bezoek voorstelling en het maken van een verslag. - Tijdens de lessen wordt er door de leerling, gewerkt aan een praktijkopdracht. Deze opdracht moet in week 16 zijn ingeleverd/gepresenteerd. - Een verslag of recensie moet binnen vier weken na het doen van de activiteit zijn ingeleverd, inclusief toegangsbewijs en selfie in de zaal. Zonder deze bewijzen is je activiteit niet geldig. - De inleverdata in het schema zijn uiterste data, het mag eerder! - Te laat inleveren betekent een nieuwe activiteit + verslaglegging.

Afdeling: Havo 5
 Vak: Duits
 Studieboek: Neue Kontakte, materiaal van de docent

Cursusjaar: 2017 – 2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	Schrijfvaardigheid	1	25	S	90	Ja	
T2	23 Jan.	Kijk- & luistertoets cito	1	25	S	90	Ja *	
T3	SE2	Gespreksvaardigheid	1	25	M	20	Nee	
T4	SE3	Literatuurtoets	1	25	S	90	Ja	

H1	1	Schrijf-/leesdossier	1		V		Ja	A, D
H2	1	Boekverslag 2	1		V		Ja	A, E
H3	1	Boekverslag 3	1		V		Ja	A, E

Bijzonderheden

* Herkansbaar in periode 3

De leesvaardigheid (domein A) wordt getoetst bij het CE

Berekening cijfer

$$SE = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Economie
 Studieboek: Economie in Context

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	Hoofdstuk 12,13,14	2	16,7	S	90	ja	A, D
T6	SE2	Hoofdstuk 15,16,17	3	25	S	90	ja	A, D, H
T7	SE3	Hoofdstuk 18,19,20	3	25	S	90	ja	A, H, I

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Hoofdstuk 1 en 2	1	8,3
T2	Hoofdstuk 3,4,5	1	8,3
T3	Hoofdstuk 6,7,8	1	8,3
T4	Hoofdstuk 9,10,11	1	8,3

Bijzonderheden

Tijdens de schoolexamens mag géén grafische rekenmachine gebruikt worden. Een woordenboek Nederlands mag altijd gebruikt worden.

Berekening cijfer

$$SE = (T1 + T2 + T3 + T4 + 2T5 + 3T6 + 3T7) / 12$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Engels
 Studietoets: Of Course / Literatuur syllabus / Examenbundel Engels Havo 2017-2018

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	Schrijfp opdrachten	1	25	S	90	Ja	D
T2	SE2	Literatuur en KLV UK / USA	1	25	S	90	Ja	E
T3	24 Jan.	Cito luistertoets	1	25	S	90	Ja*	B
T4	SE3	Gespreksvaardigheid	1	25	M	20	Nee	C

H4	3	Presentatie				10		C
H5	1,2	Literair werk 3						

Bijzonderheden								
* Herkansbaar in periode 3								

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
H1	Kijk- en Luisterdossier		
H2	Literair werk 1 (boek in overleg)		
H3	Literair werk 2 (boek in overleg)		

Berekening cijfer	
SE = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4	

Afdeling: Havo 5
 Vak: Frans
 Studieboek: Grandes Lignes, examenbundel 2016-2017 en materiaal docent

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T1	SE1	Literatuur	1	25	S	90	Ja	E
T2	SE2	Mondeling	1	25	M	20	Nee	C
T3	22 Jan.	Luistertoets	1	25	S	90	Ja*	B
T4	SE3	Zakelijke brief/ e-mail	1	25	S	90	Ja	D

H1	2	Boek 2			S	45	Ja	A
H2	3	Boek 3			S	45	Ja	A

Bijzonderheden
* Herkansbaar in periode 3

Berekening cijfer
SE= (T1 + T2 + T3 + T4) / 4

Afdeling: Havo 5
 Vak: Geschiedenis
 Studieboek: Feniks bovenbouw havo overzicht van de geschiedenis.
 Aanvullend materiaal.

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	Historische context: Republiek der Zeven Verenigde Nederlanden 1515-1648 <i>+ chronologie kenmerkende aspecten tijdvakken 1 t/m 9*</i>	2	20	S	90	Ja	A, B
T6	SE2	Historische context: Duitsland 1871-1945 Thema: De kwetsbare republiek van Weimar (1918-1933). <i>+ chronologie kenmerkende aspecten tijdvakken 1 t/m 9*</i>	2	20	S	90	Ja	A, B, C
T7	SE3	Historische context: Koude Oorlog 1945-1991 Thema's: - Buitenlandse politiek van de federale overheid van de Verenigde Staten (1945-1975); - De wereld na de Tweede Wereldoorlog (1945-heden). <i>+ chronologie kenmerkende aspecten tijdvakken 1 t/m 10*</i>	2	20	S	90	Ja	A, B, C

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Tijdvakken 1 t/m 4	1	10
T2	Tijdvakken 5 en 6	1	10
T3	Tijdvakken 7 en 8	1	10
T4	Tijdvakken 9 en 10	1	10

Bijzonderheden

*De kenmerkende aspecten van de behandelde tijdvakken dienen goed gekend en herkend te worden.

Berekening cijfer

$$SE = (T1 + T2 + T3 + T4 + 2T5 + 2T6 + 2T7) / 10$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Lichamelijk Opvoeding
 Studieboek:

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
P9		1 keuze onderdeel	1	8,3	P		*	A , B, C, D, E
P10		1 keuze onderdeel	1	8,3	P		*	A , B, C, D, E
P11		Spel: Volleybal	1	8,3	P		*	A
P12		Spel: Softbal/Honkbal	1	8,3	P/S		*	A

H2		Aanwezigheid						

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
P1	Keuze onderdeel	1	8,3
P2	1 van de 4: Turnen, Atletiek, Zelfverdediging of Bewegen en muziek	1	8,3
P3	1 van de 4: Turnen, Atletiek, Zelfverdediging of Bewegen en muziek	1	8,3
P4	Spel: Basketbal	1	8,3
P5	Spel: Doelspel	1	8,3
P6	Lesgeven of scheidsrechter zijn	1	8,3
P7	Circuit	1	8,3
P8	Opdrachten en werkstuk	1	8,3

H1	Aanwezigheid		

Bijzonderheden

Teneinde te voldoen aan de voorgeschreven studielasturen van L.O.(per kwartaal mag een leerling niet meer dan 2 lesuren absent zijn)maakt de docent afspraken met de leerling over het inhalen van gemiste lessen.

* De Praktische Opdrachten kunnen 1x herkanst worden. Indien een leerling dan nog niet voldoet aan de gestelde eisen, beslist de teamleider Havo 5 over de voortgang.

Berekening cijfer

- Alle onderdelen moeten voldoende worden afgerond ($\geq 5,5$)

- De eindbeoordeling (o/v/g) wordt bepaald op basis van het gemiddelde cijfer: onvoldoende (onder 5.5) voldoende (5.5 -7.4) of een goed (7.5 en hoger)

$$SE = (P1 + P2 + P3 + P4 + P5 + P6 + P7 + P8 + P9 + P10 + P11 + P12) / 12$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Maatschappijleer
 Studieboek: Thema's Maatschappijleer havo

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domain
T3	SE2	Pluriforme samenleving	1	25	S	90	Ja	A, E
T4	SE3	Verzorgingsstaat	1	25	S	90	Ja	A, D

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Rechtsstaat	1	25
T2	Parlementaire democratie	1	25

Bijzonderheden
Voor het vak maatschappijleer is geen centraal examen
Samen met het profielwerkstuk krijg je het combinatiecijfer.

Berekening cijfer
$SE = (T1 + T2 + T3 + T4) / 4$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Maatschappijwetenschappen
 Studieboek: Thema's Maatschappijleer havo
 Katern voor elk afzonderlijk thema

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T3	SE1	Massamedia	1	20	S	90	Ja	A, C
T4	SE2	Politieke besluitvorming	1	20	S	90	Ja	A, B
T5	SE3	Criminaliteit en rechtsstaat	1	20	S	90	Ja	A, F

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Multiculturele samenleving	1	20
T2	Ontwikkelingssamenwerking	1	20

Bijzonderheden

Het centraal examen heeft betrekking op de domeinen B, C en F, in combinatie met domein A.

Berekening cijfer

$$SE = (T1 + T2 + T3 + T4 + T5) / 5$$

Afdeling: Havo 5

Cursusjaar: 2017-2018

Vak: M&O

Studieboek: Management & Organisatie in Balans deel 2 en boekhoudmodule

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	Boekhouden	2	11,8	S	90	Ja	A, E2
T6	SE2	H. 25, 26 en 27	3	17,6	S	90	Ja	A, E1, E2, F2
T7	SE3	H. 33 t/m 38	3	17,6	S	90	Ja	A, G

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	H1§1 en 2, H2, H3§3,4,5 H9, H10	2	11,8
T2	H 11 t/m 14	2	11,8
T3	H 15 t/m 21	2	11,8
T4	H 22 t/m 24	3	17,6

Bijzonderheden

Bij M&O mag géén grafische rekenmachine gebruikt worden.

Berekening cijfer

$$SE = (2T1 + 2T2 + 2T3 + 3T4 + 2T5 + 3T6 + 3T7) / 17$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Natuurkunde
 Studieboek: Overal Natuurkunde 5 havo

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	H7: Stoffen en materialen KH: Menselijk lichaam	8	18,3	S	90	Ja	A, D1, D2, F
T6	SE2	H8; Krachten in evenwicht H9; Golven	8	18,3	S	90	Ja	A, B1, C1
T7	SE3	H10; Medische beeldvorming H11; Zonnestelsel en heelal	8	18,3	S	90	Ja	A, B2, E1

P4	1	Practicum	5	6,7	V		Nee	A, I1
P5	2	Practicum	5	6,7	V		Nee	A, I2

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	H1; Bewegen in beeld	2	4,6
T2	H2; Elektriciteit H3; Kracht en beweging	3	6,9
T3	H4; Trillingen en cirkelbewegingen H5; Straling	3	6,9
T4	H6; Energie en beweging KH; Technische automatisering	3	6,9

P1	Practicum	1	1,3
P2	Practicum	1	1,3
P3	Onderzoek	3	4

Berekening cijfer
$T = (2T1 + 3T2 + 3T3 + 3T4 + 8T5 + 8T6 + 8T7) / 35$ $P = (P1 + P2 + 3P3 + 5P4 + 5P5) / 15$ $SE = (4T + P) / 5$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Nederlands
 Studieboek: Laagland, Literatuur en Lezer; Examenbundel 2017-2018

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T2	SE1	Leesvaardigheid	2	10	S	90	Ja	A, D
T3	1	Discussie	3	15	M	20	Nee	B, D
T4	2	Duo-voordracht	3	15	M	20	Nee	B, E
T5	SE2	Gedocumenteerd schrijven	4	20	L	180	Ja	C, D
T6	SE3	Letterkunde 18 ^e eeuw tot 1960 (20 ^e eeuw)	2	10	S	90	Ja	E
T7	SE3	Literatuurlijst	4	20	M	20	Nee	E

H1		Schrijfdossier						C, D

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Letterkunde middeleeuwen en 17 ^e eeuw	2	10

Bijzonderheden

- Bij het SE discussie wordt de rol van voorzitter door een leerling ingevuld. De leerling mag er zelf voor kiezen om voorzitter te zijn.
- Bij alle SE's mag gebruik gemaakt worden van een woordenboek.
- In principe mag er per schrijver maar één boek op de lijst staan. Afwijking van deze regel alleen in overleg met de docent. Als extra boek is het altijd toegestaan meer boeken van een schrijver te lezen, bijvoorbeeld voor de duo-voordracht.
- De literatuurlijst bevat uiteindelijk minimaal 8 boeken (16 punten).
- Per boek dient minimaal één van onderstaande bronnen geraadpleegd te worden:
 - Lexicon der Literaire Werken
 - Kritisch Literatuur Lexicon
 - Artikelen uit Biblion
 - Andere secundaire literatuur alleen in overleg met de docent.
- In de jaarplanner van het vak Nederlands staat wanneer de leerling verplicht is de lijst van gelezen boeken en de geraadpleegde secundaire literatuur in te leveren.
- Het portfolio schrijven moet volledig en voldoende zijn.
- Het portfolio schrijven moet uiterlijk twee weken voor de aanvang van de desbetreffende tentamens bij de docent binnen zijn. Bij een 'onvoldoende' of 'te laat ingeleverd' portfolio wordt de leerling niet toegelaten tot het SE-schrijven en wordt hij verwezen naar de herkansing. De datum van inlevering wordt vermeld in de studieplanner.
- De theorie van Laagland wordt gekoppeld aan de werken van de literatuurlijst.

Berekening cijfer

$$SE = (2T1 + 2T2 + 3T3 + 3T4 + 4T5 + 2T6 + 4T7) / 20$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: NLT
 Studieboek: moduleboekjes

Cursusjaar:2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkensbaar	Domein
T1		moleculaire gastronomie	1	10	S	90	Ja	B1, B2, E1, E2

P5		moleculaire gastronomie	1	10	V		Nee	B1, B2, E1, E2
P6		Medische beeldvorming	2	20	V		Nee	B1, B2, D, E2
P7		Dynamisch Modelleren	2	20	V		Nee	B1, B2, C, D

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
P1	Digitale techniek	1	10
P2	Deltatechnologie	1	10
P3	Forensische techniek	1	10
P4	De bodem leeft	1	10

Bijzonderheden
Periode van de module is onbekend. Afhankelijk van het rooster en docent.

Berekening cijfer
$T = T1$ $P = (P1 + P2 + P3 + P4 + P5 + 2P6 + 2P7) / 9$ $SE = (T + 9P) / 10$

Afdeling: Havo 5
 Vak: scheikunde
 Studieboek: NOVA

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkensbaar	Domein
T5	SE1	Alle havo 4 stof en hoofdstuk 9	4	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E, F
T6	SE2	Hoofdstuk 7 en 8	4	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E, F
T7	SE3	Hoofdstuk 10, 11 en organisch plus "examen vragen beantwoorden"	4	20	S	90	Ja	A, B, C, D, E, F, G

P3	SE2	Kwalitatieve analyse	2	10	P	90	Nee	A, B, C, D, E, F

H1	1-4	Basiskennis, vaardigheden en woordenschat						A, B, C, D, E, F

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	3 ^e klas stof en H1 en H2	1	5
T2	H3 en H5	1	5
T3	H4 en H5	1	5
T4	Chemisch rekenen en H6	1	5

P1	Kwalitatieve analyse	1	5
P2	Diverse praktische opdrachten	1	5

Bijzonderheden
De domeinen geven geen informatie over de inhoud van de toets, want die zijn contextgericht in plaats van conceptgericht.

Berekening cijfer
$T = (T1 + T2 + T3 + T4 + 4T5 + 4T6 + 4T7) / 16$ $P = (P1 + P2 + 2P3) / 4$ $SE = (4T + P) / 5$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Tekenen
 Studieboek: Kunst op niveau; Beeldende begrippen

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% SE	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	Boek Kunst Op Niveau: blz. 89 t/m 123 + specialisatie CE. Havo tehatex gaat over: Zo Verleidelijk! Met de Barok als historische periode voor 1800. Boek Kunst op Niveau (De Barok): blz. 52 t/m 56. Beeldende begrippen hoofdstuk 4: vorm	1	5,9	S	90	Ja	A1, A2
T6	SE2	Boek Kunst op Niveau: Kunst na 1945, blz. 124 t/m 165. Beeldende begrippen hoofdstuk 9: Design Specialisatieonderwerp: De Barok blz 52 t/m 56 Kunst op Niveau.	1	5,9	S	90	Ja	A1, A2
T7	SE3	Boek Kunst op Niveau Architectuur vanaf Neoclassicisme. + Stencils Moderne bouwkunst + Beeldende begrippen hoofdstuk 8: Architectuur Specialisatieonderwerp: De Barok blz. 52 t/m 56 Kunst op Niveau.	1	5,9	S	90	Ja	A1, A2

P2	1	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	1	11,8	P		Nee	B
P3	2	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	1	11,8	P		Nee	B
P4	3	Praktische opdracht: per periode minimaal 1 opdracht	2	23,5	P		Nee	B

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	Klassieke Oudheid (blz. 7 t/m 21), Beeldende Begrippen H5 Materiaal en technieken	1	5,9
T2	Middeleeuwen (blz. 22 t/m 40), Beeldende Begrippen H3 Voorstelling	1	5,9
T3	Renaissance t/m Neoclassicisme (blz. 41 t/m 63), Beeldende Begrippen H4 Licht en Ruimte	1	5,9
T4	De 19 ^e eeuw (blz. 64 t/m 88), Beeldende Begrippen H4 Kleur	1	5,9

P1	Praktische opdracht 1	1	11,8

Bijzonderheden

* In week 6 gaat havo 5 op vrijdagmiddag 15 december 2017 naar het Rijksmuseum in Amsterdam. Om 14.00 uur volgen ze daar een verplichte rondleiding met als thema: "Zo verleidelijk", onderdeel CSE tekenen (T5). Leerlingen maken een verslag en dit handelingsdeel moet voldoende worden afgesloten. Programma is onder voorbehoud.

Berekening cijfer

$$T = (T1 + T2 + T3 + T4 + T5 + T6 + T7) / 7$$

$$P = (P1 + P2 + P3 + 2P4) / 5$$

$$SE = (7T + 10P) / 17$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Wiskunde A
 Studieboek Getal & ruimte havo A deel 3

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Doornain
T6	SE1	H9 Exponentiële verbanden	4	16,7	S	90	Ja	A, B, C
T7	SE2	H10 Statistische variabelen H11 Formules en variabelen	8	33,3	S	90	Ja	A, B, C, E
T8	SE3	H12 Examentraining	4	16,7	S	90	Ja	

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	H1 Rekenregels en verhoudingen H2 Verwerken van data	2	8,3
T2	H4 Handig tellen H5 Lineaire verbanden	2	8,3
T3	H3 Tabellen en grafieken	1	4,2
T4	H8 Statistiek met de computer (Excel)	1	4,2
T5	H6 Statistiek en beslissingen H7 Veranderingen	2	8,3

Berekening cijfer

$$SE = (2T1 + 2T2 + T3 + T4 + 2T5 + 4T6 + 8T7 + 4T8) / 24$$

Afdeling: Havo 5
 Vak: Wiskunde B
 Studieboek: Getal & ruimte havo B deel 2 en 3

Cursusjaar: 2017-2018

Toets	Periode	Onderwerp	Weging SE	% overgang	Toetsvorm	Toetstduur in minuten	Herkansbaar	Domein
T5	SE1	H8 Goniometrie	4	13,3	S	90	Ja	A, B, D
T6	SE2	H9 Groei H10 Analytische berekeningen	6	20	S	90	Ja	A, B, C, D
T7	SE3	H11 Functies en verbanden	6	20	S	90	Ja	A, B, C, D

Onderdelen SE uit voorgaande jaren:

Toets	Onderwerp	Weging SE	% SE
T1	H1 Formules, grafieken en vergelijkingen H2 (1-3) Veranderingen	3	10
T2	H2 (4 en 5) Veranderingen H3 Hoeken en afstanden	3	10
T3	H4 Werken met formules H5 Machten, exponenten en logaritmen	4	13,3
T4	H6 De afgeleide functie H7 Lijnen en cirkels	4	13,3

Berekening cijfer

$$SE = (3T1 + 3T2 + 4T3 + 4T4 + 4T5 + 6T6 + 6T7) / 30$$

Rekentoets

Alle leerlingen in het voortgezet onderwijs moeten voor hun eindexamen deelnemen aan de landelijke rekentoets. Dat is een door de overheid verplicht gestelde toets en maakt deel uit van het eindexamen.

De rekentoets wordt digitaal afgenomen. De regels omtrent afname en beoordeling van deze toets zijn vergelijkbaar met die van de schoolexamens. De uitslag van de toets wordt na verloop van tijd door het Cito aan de school medegedeeld en in Magister ingevoerd.

Belangrijk: wie zakt, verliest de behaalde cijfers en begint met een schone lei. In januari ben je verplicht deze toets te maken.

Elke kandidaat heeft drie kansen voor het behalen van een beter cijfer. Kandidaten hebben in de voorexamenklassen in juni 2017 hun eerste mogelijkheid gebruikt om de rekentoets (3F / (3ER) te maken. Heb je dit om een of ander reden niet gemaakt, dan ben je verplicht dit in januari te maken.

- De havo-examenkandidaat die niveau 3F heeft behaald mag de resterende kansen in de 5^e klas te benutten om zijn/haar cijfer te verbeteren of tot een voldoende (5) te krijgen.
Het behalen van een 6 is een vereiste om te kunnen opstromen naar atheneum 5. Zij hoeven niet meer de toets te maken in atheneum 5.
- De kandidaat met ernstige rekenproblemen of dyscalculie heeft ook de mogelijkheid om de rekentoets ER te maken, mits aan de voorwaarden (Zie hieronder) is voldaan. De kandidaat hoeft hiervoor niet in het bezit te zijn van een dyscalculie-verklaring. De rekentoets ER is geen gemakkelijker toets, maar sluit beter aan bij de leerling met ernstige rekenproblemen en is daardoor voor hem beter te maken.

Voorwaarden ER-rekentoets voor leerlingen met dyscalculie of ernstige rekenproblemen:

- Er dient te zijn vastgesteld dat er door dyscalculie (met officiële deskundigenverklaring) of door aantoonbaar ernstige rekenproblemen (bv. rapportage basisschool of andere inspanningsverklaring) de eisen van standaardtoets niet haalbaar zijn.
- **EN:** voorafgaand aan de afname dient een intensief trainingstraject op school te zijn gevolgd.
- **EN:** voor de inspectie is een toegankelijk dossier betreffende de leerling aanwezig.
- **EN:** de ouders en leerling zijn op de hoogte van de aantekening op de cijferlijst en de consequenties (zie hieronder).

Consequenties

- Op de cijferlijst van de leerling komt een aantekening dat een aangepaste toets is gemaakt.
- Deze aanpassing kan/zal consequenties hebben voor doorstroom in het vervolgonderwijs.

Er dient dus een weloverwogen beslissing genomen te worden als aan de voorwaarden wordt voldaan.

Aanmelding door ouders vindt plaats bij het examensecretariaat. De examensecretaris en zorgcoördinator (gemandateerd door bevoegd gezag) bepalen of het dossier aan de eisen voldoet.

Rekentoets	Toetsduur	Aantal opgaven
3F	120 min	45
3ER	150 min	30

Het niveau (3F/3ER) en cijfer komt op de cijferlijst van je diploma te staan, maar telt niet mee voor de slaag/zak-regeling; het moet wel gemaakt zijn om te kunnen slagen.

Een kandidaat die de rekentoets op verschillende niveaus heeft gemaakt, moet bij de cijfercontrole (5^e klas voor het eindexamen) aangeven welk niveau op zijn/haar cijferlijst komt te staan. Deze is officieel geldig voor de vervolgopleiding. Voor het ander niveau krijgt de kandidaat een certificaat van school maar deze is niet geldig.

Afnameperioden

5^e klas
Januari
Maart
Juni (na het examen)

De precieze data wanneer de toets zal worden afgenomen, wordt t.z.t. bekend gemaakt.

Hulpmiddelen

Bij de 3F rekentoets is het gebruik van

- pen/potlood en kladpapier toegestaan en aan te bevelen. Het kladpapier mag de toetsruimte niet verlaten en dient na afloop van de zitting ingeleverd te worden.
- een papieren verklarend Nederlands woordenboek of een woordenboek van het Nederlands naar de thuistaal van de leerling is toegestaan. In dat laatste geval is het toegestaan dat hetzelfde woordenboek ook thuistaal – Nederlands bevat. Een digitaal woordenboek is niet toegestaan
- Een kandidaat met een dyscalculie-verklaring die de rekentoets op 3F niveau maakt, mag een standaard rekenkaart gebruiken maar géén rekenmachine.
- Een kandidaat die over een dyslexie-verklaring beschikt en baat heeft bij verklanking van de tekst in de toets, heeft recht op verklanking.
- De kandidaat met een dyslexie-verklaring en/of een dyscalculie-verklaring heeft recht op maximaal 30 minuten extra tijd bij het maken van de rekentoets.

Bij de rekentoets ER is óók het gebruik van

- een eigen (gewone – dus niet grafische) rekenmachine toegestaan,
- evenals het gebruik van een standaard of aanvullende rekenkaart voor leerlingen met een dyscalculieverklaring. Er zijn verschillende soorten rekenkaarten beschikbaar (zie onderstaande website). Bespreek welke rekenkaart het meest geschikt is met de examensecretaris zodat zij de rekenkaart klaar kan leggen. Zelf een rekenkaart meenemen of aanpassen is niet toegestaan.

<https://www.examenblad.nl/onderwerp/er-toets/2017#par5>

Regeling schoolexamen havo

Bij besluit van 10 juli 1989, houdende bepalingen inzake de eindexamens aan de scholen voor v.w.o., h.a.v.o., m.a.v.o. en l.b.o., Geldend van 1 augustus 2017 t/m heden, wordt aan de school een regeling SE vastgesteld.

Met inachtneming van het in het besluit bepaalde is door de rector en de docenten-examinatoren, daartoe gemachtigd door het Bevoegd Gezag, de regeling SE aan onze school vastgesteld. Deze regeling zal aangepast worden, indien het ministerie veranderingen in de regelgeving aangeeft.

1. Commissies

Het SE wordt afgenomen onder verantwoordelijkheid van de eindexamencommissie.

1.1 De eindexamencommissie bestaat uit:

- a. de rector
- b. de teamleider
- c. de examensecretaris

1.2 Voor de commissie van beroep kunt u zich wenden tot de rector, deze zal een commissie van beroep instellen. De rector maakt geen deel uit van deze commissie.

2. Algemene Zaken

2.1 Het SE in een vak vindt plaats gedurende het 4^e en 5^e leerjaar en vangt aan met de start van het schooljaar.

2.2 Het SE omvat per vak verschillende soorten onderdelen: traditionele toetsen (schriftelijke of mondelinge vragen en opdrachten), praktische opdrachten en zogenaamde handelingsdelen. De toetsen en praktische opdrachten worden beoordeeld met een cijfer. De toetsen vallen onder de regeling herkansing. De handelingsdelen worden niet beoordeeld met een cijfer, maar moeten voldoende zijn afgerond. Deze vallen buiten de regeling herkansing.

2.3 Wat schriftelijk kan worden afgenomen, wordt bij voorkeur schriftelijk getest.

2.4 De cijfers worden zo spoedig mogelijk in Magister ingevoerd. De cijfers worden geregistreerd in het examendossier.

2.5 Bij schriftelijk afgenomen toetsen moeten de opgaven, het werk van de kandidaten, de eventuele beoordelingsnormen en de voor elk werk toegekende cijfers worden bewaard tot een half jaar na afloop van het CE.

2.6 De kandidaten ontvangen voor het examenjaar havo 5 het Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA).

2.7 In dit programma is vastgelegd:

- a. welke onderdelen van het examenprogramma in het schoolexamen worden getoetst.
- b. de inhoud van de onderdelen van het schoolexamen.
- c. de wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen.
- d. de wijze van herkansing van het schoolexamen.
- e. de regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt.

2.8 Bij wisseling van school van een kandidaat tijdens het (examen)jaar worden de behaalde scores doorgegeven aan de nieuwe school.

2.9 In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de rector.

3. Mondelinge toetsen, practica, werkstukken en verslagen

- 3.1 De mondelinge toetsen voor het SE worden afgenomen door de docentexaminator.
- 3.2 Het cijfer van een mondelinge toets wordt vastgesteld door de docent-examinator.
- 3.3 De beoordeling van het practicum vindt plaats door de vakdocent.
- 3.4 De kandidaat en de docentexaminator stellen in overleg schriftelijk vast wat het onderwerp voor een werkstuk of een verslag moet zijn.
- 3.5 De kennis van de in het werkstuk of in het verslag verwerkte stof kan tijdens een toets getest worden.

4. Beoordeling / rapportering

- 4.1 De beoordeling van een toets wordt uitgedrukt in een cijfer uit de schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.
- 4.2 Regels voor de bepaling van een gemiddelde: wordt een eindcijfer in 1 decimaal verlangd, dan bepaalt men het gemiddelde door uitsluitend naar de 2^e decimaal te kijken. Is de 2^e decimaal een 5 of meer, dan wordt naar boven afgerond; is de 2^e decimaal 4 of minder, dan wordt naar beneden afgerond (6,74 wordt dus 6,7; 6,65 wordt 6,7).
- 4.3 Er worden geen rapportages meer verstrekt. De actuele stand van zaken is op elk moment in te zien met behulp van het programma "Magister".

De 1^e periode loopt t/m de toetsweek SE 1

De 2^e periode loopt t/m de toetsweek SE 2

De 3^e periode loopt t/m de toetsweek SE 3

5. Onregelmatigheden

- 5.1 Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van het SE aan enige onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt, kan de rector maatregelen nemen. De wijze van handelen is beschreven in het Eindexamenbesluit VO hoofdstuk 1 Artikel 5.

Samengevat zijn deze door de rector te nemen maatregelen:

- a. het toekennen van het cijfer één, zonder herkansing.
 - b. het toekennen van het cijfer één, met herkansing, waarbij een nader te bepalen aantal herkansingen vervalt.
 - c. het opleggen van een nieuw schoolexamen, welk in mindering wordt gebracht op het aantal toegestane herkansingen.
 - d. het ongeldig verklaren van de toets.
 - e. de ontzegging van verdere deelname aan het examen.
- 5.2 Bij het plegen van fraude moet onderscheid gemaakt worden tussen:
- a. fraude tijdens toetsen.
Gepleegde fraude kan o.m. bestaan uit: praten, afkijken, spiekbriefjes op papier of elektronisch, het gebruiken van niet toegestane hulpmiddelen.
 - b. fraude bij het maken van werkstukken.
Gepleegde fraude bestaat meestal uit: overschrijven van delen van anderen of uit naslagwerken, al dan niet elektronisch zonder dat bronnen vermeld worden en de suggestie gewekt wordt, dat het om eigen werk

gaat. inleveren van het werk van anderen. Het laten voorkomen dat wel aan de opdracht voldaan is, terwijl dat niet het geval is.

6. Absentie

- 6.1. Als een kandidaat door ziekte of door een andere vorm van overmacht niet in staat is een toets voor het SE af te leggen, dan moet dit telefonisch met opgave van redenen door een van de ouder(s)/verzorger(s) voor de aanvang van de toets gemeld worden aan de teamleider.
- 6.2. Zodra een kandidaat die door ziekte of een andere vorm van overmacht een toets verzuimd heeft, weer op school komt, dient hij een verklaring met opgave van redenen, ondertekend door een van de ouder(s)/verzorger(s) in te leveren bij de teamleider.
- 6.3. Bij onwettige afwezigheid kan de rector maatregelen nemen. De wijze van handelen is beschreven in het Eindexamenbesluit VO hoofdstuk 1 Artikel 5.
- 6.4. Het inhalen van gemiste toetsen zoals vermeld in 6.1 valt onder de herkansingregeling zoals omschreven in artikel 8.

7. Inleveren van werkstukken, boekverslagen, poëzieverslagen, literatuurlijsten, practicumverslagen

- 7.1 Kandidaten dienen bovengenoemde werkstukken en verslagen tijdig in te leveren, ten uiterste op de door de docent aangegeven datum.
- 7.2 Bij het in gebreke blijven is aan het onderdeel planning niet voldaan en vindt er puntenaftrek plaats op het onderdeel planning. De leerling krijgt een nieuwe datum voor inleveren.
- 7.3 Indien de leerling op de nieuwe datum het werk niet inlevert, treedt voor de kandidaten artikel 5 van het eindexamenbesluit in werking. Indien de beslissing inhoudt, dat een geheel nieuwe opdracht moet worden gemaakt, houdt die beslissing tevens in dat het aantal herkansingen, uit de reguliere regeling herkansing, met één wordt verminderd.

8. Herkansing

Het aantal herkansingen is als volgt:

eerste periode	1 herkansing
tweede periode	1 herkansing
derde periode	2 herkansingen

- 8.1 Alleen toetsen die onderdeel zijn van het schoolexamen mogen herkanst worden.
- 8.2 Welke toetsen herkanst mogen worden is te vinden in het overzicht van de vakken.
- 8.3 Een toets die ingehaald moet worden geldt als een herkansing (in uitzonderingsgevallen kan hier door de examencommissie van afgeweken worden).
- 8.4 Het aantal malen herkansen per toets is één.
- 8.5 De leerling bepaalt bij voorkeur na overleg met de mentor welke toets herkanst wordt.
- 8.6 Bij afwezigheid tijdens de herkansing vervalt de mogelijkheid tot herkansing van de desbetreffende toets.
- 8.7 Na herkansing van een toets geldt het hoogste cijfer als definitief cijfer.

- 8.8 Als een leerling op vrijdag 13 april 2018 om 12.00 uur niet bij is met het inleveren van de verschillende werkstukken, verslagen en boekverslagen (de zgn. handelingsdelen), vervalt aan het einde van het schooljaar de herkansingsmogelijkheid.
- 8.9 Niet gebruikte herkansingen in de ene periode kunnen niet naar de volgende periode worden meegenomen.